

ԸՇ ԳԱԱ գիտակրթական միջազգային կենտրոնում ամփոփեցին «Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն (բնապահպանություն) կրթական ծրագրերի արդիականացում Հայաստանի և Վրաստանի համար» Էրազմուս+ կարողությունների զարգացման ծրագրի մեկ տարին

2018 թվականից ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի գիտակրթական միջազգային կենտրոնը (ԳԿՄԿ) իրականացնում է «Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն (բնապահպանություն) կրթական ծրագրերի արդիականացում Հայաստանի և Վրաստանի համար» Էրազմուս+ կարողությունների զարգացման ծրագիրը՝ միտված շրջակա միջավայրի պաշտպանության (բնապահպանության) ոլորտում Հայաստանում և Վրաստանում կրթական ծրագրերի որակի բարելավմանը, առարկայական ծրագրերի բազմակողմանի արդիականացման ապահովմանը՝ հիմք ընդունելով Բոլոնիայի և ԵՅԱ-ի (Եվրոպական համալսարանների ասոցիացիա) Ջալցբուրգյան սկզբունքները, ինչպես նաև Եվրոպական լավագույն փորձը՝ ներառյալ կրթական տեխնոլոգիաների վերջին նորարարությունները: Ծրագրի Եվրոպական գործընկերներն են Տուշայի համալսարանը՝ ծրագրի համակարգողը (Իտալիա), Լիսաբոնի տեխնիկական համալսարանը (Պորտուգալիա), Մարտին Լյուբերի Հալլե Վիթենբերգ համալսարանը (Գերմանիա), Հետազոտությունների ազգային խորհուրդը (Իտալիա) և «Giraf Pm Services Gmbh» ընկերությունը (Գերմանիա): Ծրագրի հայկական գործընկերներն են ՀՀ ԳԱԱ էկոլոգանոսֆերային հետազոտությունների կենտրոնը և Գավառի պետական համալսարանը, իսկ վրացական գործընկեր հաստատություններն են Իլյայի պետական համալսարանը, Վրաստանի համալսարանը և Վրաստանի գիտակրթական ցանցային ասոցիացիան:

Ծրագիրը կարևորում է հետբուհական կրթության և գիտահետազոտական գործունեության սերտ կապը՝ այդպիսով շրջանավարտներին զինելով նորագույն գիտելիքներով և գործնական հմտություններով: Համալսարան-հասարակություն-արդյունաբերություն կապերը նույնպես կմեծացնեն շրջանավարտների աշխատանքի ընդունման հնարավորությունները:

Բնապահպանական կրթությունը արդիականացնելու նպատակով ծրագրի շրջանակներում ՀՀ ԳԱԱ ԳԿՄԿ բնապահպանության և բնօգտագործման ամբիոնում, որը տեղակայված է ՀՀ ԳԱԱ էկոլոգանոսֆերային հետազոտությունների կենտրոնում, ստեղծվում է միջհամալսարանական կրթական և գիտահետազոտական եզակի լաբորատորիա, որտեղ իրականացվելու են ուսանողական, արտաքին շահառուների հետ համագործակցային տարբեր մախագծեր: Բնապահպանության ոլորտում միջհամալսարանական կրթական և գիտահետազոտական լաբորատորիայի ստեղծումը ծրագրի հիմնական շրջափելի արդյունքներից է, որը էականորեն բարելավելու է հետբուհական կրթության որակի չափանիշները: Ավելին՝ լաբորատորիան հասանելի կդարձնի ժամանակակից լաբորատորիայի ենթակառուցվածքները և հնարավորություն կտա համալսարանների և արտաքին շահառուների միջև իրականացնել տարբեր մախագծեր:

Ծրագրի իրականացման առաջին տարում ծեռք է բերվել ճապոնական «JEOL» ընկերության արտադրության վերջին սերնդի սկանավորող էլեկտրոնային մանրա-

դիտակ, որը հնարավորություն է ընձեռում որոշել նմուշի մակերևույթի վրա փոշու չափերը՝ մասնիկային կազմը, փոշու հատիկի քիմիական կազմը (հիմնականում ծանր մետաղների մասով), բացի այդ՝ թույլ է տալիս ուսումնասիրել բույսի և տերևների բջիջները: Ծրագրի գործառնական նպատակներից է հավատարմագրման համար նոր և արդիականացված առարկայական ծրագրերի մշակումը: Բոլոր գործընկեր համալսարաններում արդիականացվելու և մշակվելու են մի շարք առարկայական ծրագրեր, ինչպիսիք են՝ «Շրջակա միջավայրի երկրաքիմիա», «Լանդշաֆտի պլանավորում», «Շրջակա միջավայրի վիճակագրություն», «Հողի որակի մոնիթորինգ» և այլն:

ՀՀ ԳԱԱ ԳԿՄԿ բնապահպանության և բնօգտագործման ամբիոնում իրականացվել է դասավանդվող և դասավանդվելիք դասընթացների համեմատական վերլուծություն: Վերլուծությունը կատարվել է՝ դասընթացների բովանդակությունը համեմատելով միջազգային չափանիշներով առաջնորդվող Եվրոպական գործընկեր համալսարանների և Եվրոպական այլ առաջադեմ ➤6

ԸՇ ԳԱԱ գիտակրթական միջազգային կենտրոնում...

➤5 համալսարանների հետ:

Ընդհանուր առմամբ, ՀՀ ԳԱԱ ԳԿՄԿ «Բնապահպանություն և բնօգտագործում» ամբիոնում դասավանդվող և դասավանդվելիք 11 դասընթացների առարկայական նկարագրերը 13 չափանիշների շրջանակներում համեմատվել են 12 առաջավոր գիտակրթական հաստատությունների կազմած առարկայական նկարագրերի հետ: Յուրաքանչյուր համեմատական վերլուծության վերջում դասախոսները ներկայացրել են հիմնական նմանությունները և տարբերությունները, ինչպես նաև բարեփոխման առաջարկներ:

Օրագրի շրջանակներում նաև իրականացվել է ՀՀ-ում բնապահպանական կրթության ՍՎՈԹ վերլուծությունը՝ մի քանի չափորոշիչների համաձայն, որը ներկայացնում էր բնապահպանական կրթության ներկա իրավիճակը ՀՀ-ում, շահեկիցներին, առկա ռեսուրսները և օրենսդրական կարգավորումները, պոտենցիալ գործատուների շրջանակում

կատարված հարցումների արդյունքները:

Օրագրի շրջանակներում 2020 թ. ՀՀ ԳԱԱ ԳԿՄԿ բնապահպանության և բնօգտագործման ամբիոնում կազմակերպվելու է ամառային դպրոց՝ «Բնապահպանական կրթությունը հանուն կայուն առողջության» խորագրով: Ամառային դպրոցը ուսանողներին հնարավորություն կտա ձեռք բերել դաշտային և լաբորատոր աշխատանքների կատարման փորձառություն: Ուսանողները ձեռք կբերեն նաև հողի մշտադիտարկման, հողի քարտեզագրման և հեռազննման գործնական հմտություններ, ինչպես նաև վերլուծական հմտություններ՝ ուղղված շրջակա միջավայրում և մարդու սննդակարգում օրգանական, անօրգանական և ռադիոակտիվ աղտոտիչների վերաբերյալ որոշումների կայացման գործընթացին:

Արուսյակ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

*ՀՀ ԳԱԱ ԳԿՄԿ արտաքին կապերի
բաժնի պետ*